

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНІ ВИДИ ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Спеціальність: Н4 «Лісове господарство»

Рік навчання: 1-й, семестр 1-й

Кількість кредитів ECTS: 4 кредити

Назва кафедри: Лісового та садово-паркового господарства

Мова викладання: українська

Лектор курсу	кандидат с.-г. наук, доцент Матусяк Михайло Васильович
Контактна інформація лектора (e-mail)	mikhailo1988@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Спеціальні види лісовпорядкування» є вибірковою компонентою ОПП Лісове господарство.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 24 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота – 74 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися під час виробничої практики та при подальшій фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Начальна дисципліна «Спеціальні види лісовпорядкування» спрямована на формування у здобувачів знань та навичок щодо класифікації та методів спеціального лісовпорядкування – інвентаризації лісових ресурсів, визначення стану лісових насаджень, оцінювання біопродуктивності та економічної ефективності використання лісів.

Навчальна дисципліна «Спеціальні види лісовпорядкування» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця зі спеціальності «Лісове господарство».

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – набуття здобувачами фундаментальних знань про сучасні методи та принципи проведення спеціальних видів

лісовпорядкування, що забезпечують ефективне використання, охорону та відтворення лісових ресурсів.

Завдання вивчення дисципліни

Ознайомити майбутнього фахівця з основними видами спеціального лісовпорядкування (охоронне, водоохоронне, рекреаційне, природоохоронне, спеціалізоване), сучасними методами інвентаризації та оцінки лісових ресурсів.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Основні завдання, напрями та принципи спеціального лісовпорядкування.	2	2	6
2	Класифікація спеціальних видів лісовпорядкування	2	2	6
3	Лісовпорядкування захисних лісових насаджень	2	2	6
4	Лісовпорядкування у природно-заповідному фонді	2	2	6
5	Впорядкування міських лісів та рекреаційних територій	2	2	6
6	Інвентаризація лісових ресурсів у спеціальному лісовпорядкуванні	2	2	6
7	Методологія обліку та моніторингу лісових екосистем	2	2	6
8	Планування і проектування спеціального лісокористування	2	2	6
9	Геоінформаційні технології та дистанційне зондування у лісовпорядкуванні	2	2	6
10	Екологічні аспекти спеціального лісовпорядкування	2	2	7
11	Лісовпорядкування у зонах стихійних лих і катастроф	2		7
12	Перспективи розвитку спеціального лісовпорядкування	2	2	6
Разом		24	22	74

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності,

інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	10	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	42	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	10	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	12	2 рази на семестр	Тестування
Разом		74		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Башуцька У.Б. Планування та здійснення лісової рекультивації порушених земель лужицького буровугільного басейну (східна Німеччина) [Електронний ресурс] / У. Б. Башуцька, А. Шиллінг // Науковий вісник НЛТУ України. 2022. Т. 32, № 3. С. 26-31.
2. Букша І. Ф., Пивовар Т. С., Пастернак В. П. Визначення критеріїв та індикаторів сталого ведення лісового господарства на основі даних інвентаризації і моніторингу лісів. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер.: Лісівництво та декоративне садівництво*. 2014. Вип. 198(1). С. 14-23.
3. Волкова Р.Є. Особливості застосування методів фітоіндикації при визначенні типів лісорослинних умов на ділянках моніторингу лісів. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2013. Вип. 122. С. 146-153.
4. Слободяник М.П. Використання методів ДЗЗ та ГІС-технологій для моніторингу лісових ресурсів. *Вісник геодезії та картографії*. 2014. № 1. С. 27-31.
5. Соловій І.П., Кійко О.А., Лавний В.В., Буханевич І.І. Формування бізнес-моделі, орієнтованої на планування сталості підприємств лісового сектора. *Наукові праці Лісівничої академії наук України*. 2024. Вип. 27. С. 168-180.
6. Стойко Н., Костишин О., Черечон О., Ткачук Л. Інвентаризація самосійних лісів як важлива складова просторового планування територій громад. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Архітектура і сільськогосподарське будівництво*. 2021. № 22. С. 167-173.
7. Ярема І.І. Теоретико-методологічні підходи до екологічного планування у контексті сталого лісокористування. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2016. Вип. 6. С. 8-12.

Додаткова література

1. Анісімова Г.В., Шеховцов В.В., Донець О.В. Організаційно-правові заходи відтворення і підвищення родючості ґрунтів та продуктивності земель лісгосподарського призначення в умовах євроінтеграційних процесів. *Правовий часопис Донбасу*. 2022. № 1. С. 45-60.
2. Головка А.А., Січ М.В. Особливості планування як функції управління лісами та лісовим господарством. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.9. С. 80-85.
3. Зібцев С.В., Кременецька Є.О., Шевченко С.В. Моніторинг біорізноманіття лісових насаджень зони відчуження. *Науковий вісник Національного*

університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Лісівництво та декоративне садівництво. 2012. Вип. 171(3). С. 130-137.

4. Ковівчак Я.В., Дубук В.І., Дмитришин А.Я. Розробка автоматизованої системи моніторингу надзвичайних ситуацій у лісових екосистемах. *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво*. 2022. № 47. С. 26-34.

5. Копій Л.І., Лавний В.В., Соловій І.П. Комплексне ведення лісового господарства як основа підвищення продуктивності лісів (спомин до 100-річчя від дня народження видатного українського вченого та співака С.А. Генсірука). *Наукові праці Лісівничої академії наук України*. 2022. Вип. 24. С. 201-203.

6. Лавний В.В., Матусевич О.Б. Типологічна структура і продуктивність ялинових лісів Українських Карпат. *Наукові праці Лісівничої академії наук України*. 2022. Вип. 24. С. 66-78.

7. Матусяк М.В. Оцінка продуктивності та ефективності використання кормової бази мисливських угідь в умовах ДП "Віницьке лісове господарство". *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2020. № 2. С. 110-114.

8. Мусієнко С.І. Румянцев М.Г., Лук'янець В.А. Стан і продуктивність соснових насаджень Лісостепової частини Харківщини. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2021. Т. 31. № 6. С. 41-47.

9. Савков П.А., Левінськова Н.В., Бондарчук Г.В., Постарниченко Н. С. Геоінформаційні системи моніторингу лісових ресурсів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. 2021. Вип. 1. С. 71-74.

10. Сахно Є., Терещук О., Янченко О. Проведення геосистемного моніторингу вирубки лісів у Чернігівському районі. *Технічні науки та технології*. 2019. № 2. С. 181-189.

11. Ткач В.П., Румянцев М.Г. Стан і продуктивність штучних дубових насаджень Лівобережного Лісостепу України. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2022. Вип. 141. С. 45-51.

12. Шарапова С.В. Охорона й захист лісів у забезпеченні підвищення продуктивності земель лісогосподарського призначення. *Право і суспільство*. 2017. № 5. С. 132-135.

Інформаційні ресурси

1. ДП «Ліси України». Веб сайт: <https://e-forest.gov.ua/>

2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Веб сайт: <https://mepr.gov.ua/pro-nas/kontakty/kontakty-pidvidomchih-organizatsij/derzhavne-agentstvo-lisovyh-resursiv-ukrayiny/>

3. Охорона і захист лісів. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/lisove-gospodarstvo/ohorona-i-zahist-lisiv>
4. Охорона і захист лісів. Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-77298>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	12
3	Виконання контрольних робіт, тестування	6
4	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	6
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
6	Участь у роботі на практичних заняттях	10
7	Виконання контрольних робіт, тестування	6
8	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	8
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни